Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCIII. Ч. 93. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 17-го ТРАВНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 17, 1986 No. 93. VOL. XCIII.

Українські студенти з Канади не поїхали до Чернівець

Саскатун, Саск. (М. Боцюрків). — Дев'ять українських студенті з Саскатуну у провінції Саскачеван були повідомлені офіційно адміністрацією Саскачеванського університету, що вони не можуть поїхати цього року на шеститижневий академічний вимінний курс до Чернівецького університету

Група мала виїхати в Україну ще 12-го травня ц.р., щоб взяти участь в курсах українознавчих наук при Чернівецькому університеті який має договір про виміну студентами із Саскачеванським університетом. Подорож студентів була в останній хвилині відкликана, а д-р Ліо Крістінасіян, президент університету заявив, що з уваги на брак точних інформацій він побоювався, що студенти можуть бути наражені на радіяцію.

Згідно з опінією асистента президента Саскачеванського університету, який не бажав бути названим, канадські університетські власті не були певні на 100 відсотків про безпеку подорожування в Україну.

Канадське міністерство закордонних справ закликало університет відкликати поїздку студентів аж до часу поки ситуація в Україні не поправиться, тобто не зменшиться рівень радіоактивноти.

Минулого тижня федеральний уряд в Оттаві перестерігав канадців не пити дощевої води, яка є затруєна радіоактивністю шість разів більше, як перед катастрофою в Чорнобилі. Урядові агенції перестерігали громадян Канади не відвідувати Києва і околиць віддалених 400 миль від Чорнобиля.

Адміністрація Саскачеванського університету вислала керівництву Чернівецького університету телеграму з повідомленням про відкликання поїздки студентів. Деякі студенти були розчаровані відкликанням поїздки, але усі вони розуміють обставини, які склались в Україні після катастрофи нуклеарного реактора.

Громада Норт Порту підтримує Гарвардський Проєкт

Стоять (зліва): Б. Дейчаківський, п-і Сениця, В. Різник, п-і Кузьма, Р. Іваницький, Л. Іваницька, Б. Робак, П. Різник, д-р П. Сениця і д-р С. Ворох.

Норт Порт, Фла. — У неділю, 27-го квітня ц.р., загостили до української громади в цю соняшну місцевість д-р Степан Ворох і Богдан Робак з рамени Гарвардського Проєкту.

О год. 7-ій вечора відбулися ширші сходини в Осередку св. Андрія, на яких голова Комітету Гарвардського Проєкту д-р С. Ворох подав вичерпні інформації на цю тему, наголосивши, що Тисячоліття Хрищення Руси-України не за горами, а Б. Робак дещо доповнив. Присутні задавали промовцям питання, на які докладно відповідав д-р С. Ворох.

Після сходин, членкині осередку гостили чаєм і солодким.

Українська громада Норт Порту відгукнулася на потреби Гарвардського Проєкту, зібравши 7,500 дол. і здеклярувавши 14,500 дол.

Українці Ню Джерзі моляться за жертви нуклеарної катастрофи

Клифтон, Н. Дж. — Як інформує американський щоденник „Ню Джерзі Гералд Нюз" з 7-го травня ц.р., понад 300 українців зібралося тут в українській православній церкві св. Вознесення під проводом свого пароха о. Івана Бручка, щоб спільно молитися за українців, які потерпіли у нуклеарному вибуху в Чорнобилі.

В Молебні взяли також участь священики із сусідніх церков, так православних, як і католицьких, а після Молебня духовники промовляли до зібраних, які стояли із засвіченими свічками, в англійській та українській мовах. Над церквою св. Вознесення висів великий транспарант з написом „Українці вмирають — світ мусить про це знати"

У своїх словах до зібраних отці закликали українців старатися у своїх конгресменів та сенаторів добитися можливости допомоги жертвам радіяції в Україні через інтернаціональні допомогові організації.

Наразі, як говорили духовники, українцям в ЗСА не залишається нічого іншого, як лише молитва.

ДОПОВІДЬ В УВАН

Ню Йорк. — В суботу, 24-го травня ц.р., о год. 2-ій по полудні тут у власному приміщенні (велика заля) при 206 Захід 100 вулиця, відбудеться заходами Української Вільної Академії Наук в серії викладів „Профілі видатних представників української академічної традиції в Києві" доповідь Наталі Кононенко-Мойл. Вона говоритиме на тему: „Михайло Драгоманов (1841-1895) — фолкльорист".

Відбудеться спільна ґрадуація шкіл українознавства в Ню Йорку

Ню Йорк. — Батьківський Комітет, вибраний з-поміж батьків, учнів 12-ої кляси шкіл українознавства

повідомляє, що спільна ґрадуація абітурієнтів шкіл українознавства Метрополії Ню Йорку відбудеться у суботу, 31-го травня, о год. 4:30 по полудні в домі СУМ в Йонкерсі, Н. Й., при 301 Palisade Ave., Yonkers, N. Y. 10703.

В. КОРТНІ ВІДВІДАВ УНСОЮЗ

Д-р В. Кортні (другий справа) відповідає на запити. Зліва: А. Кейбіда, д-р І. Флис і Д. Марчишин.

(фото: М. Боцюрків „Український Тижневик")

Джерзі Сиіт, Н. Дж. (О. Кузьмович). — У вівторок, 13-го травня ц.р. відбулася в Українському Народному Союзі кількагодинна зустріч д-ра Вілляма Кортні, майбутнього американського консула в Києві, з представниками Головної Екзекутиви УНС і українських організацій Ню Джерзі та Ню Йорку, як також редакторами „Свободи" і „Українського Тижневика".

Зустріч заініціював на прохання В. Кортні Данило Марчишин, заступник голови організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) та взяли в ній участь головний предсідник УНС д-р Іван Флис, головний секртар Володимир Сохан, головний організатор Степан Гавриш, парох церкви св. Юра і генеральний вікарій о. Патрикій Пащак, ЧСВВ, пастор Володимир Багрій, голова Українського Євангельського Об'єднання, д-р Любов Йова, член Управи АОЛПУ і представники Відділів АОЛПУ Бронислава Скорупська і Роман Городиський, д-р Богдар Ворох, голова Відділу УЛТПА Ню Йорк-Ню Джерзі, адвокат Мирослав Смородський, учасник Мадридської конференції і представник Асоціяції Українсько-Американських Адвокатів проф. Віктор Рудь із університету в Гарварді, д-р Леонід Плющ і Надія Світлична, представники Української Гельсінкської Групи, Ольга Гнатейко, представниця Окружної Ради СУА, Оксана Тритяк, представниця Товариства Українсько-Американських Професіоналістів, Віра Шумейко, власниця подорожного бюра в Ню Йорку, Іван Самійленко представник Уряду УНР в екзилі, Андрій Кейбіда, головний радний УНС, і члени редакцій „Свободи" та „Українського Тижневика"

На початку зустрічі Д. Марчишин попросив пастора В. Багрія відмовити молитву за померлого несподівано минулого тижня Ігоря Ольшанівського, голову організації АОЛПУ.

Д-р І. Флис привітав сердечно як господар д-р В. Кортні та усіх присутніх, а відтак д-р В. Кортні з'ясував присутнім свої пляни для організації американського консуляту в Києві.

Консулят в Києві буде мати приблизно 30 урядовців, а його величина та розмір праці буде відповідати совєтському консулятові в Ню Йорку. Тепер ідуть саме переговори щодо технічних справ, від яких залежить час відкриття консуляту, що пляноване на кінець цього року.

Д-р В. Кортні, який має широке знання українських проблем, висловив надію, що американський консулят в Києві викличе також серед американського населення більше зацікавлення Україною і затіснить зв'язки поміж українцями і американцями. Він звернув також увагу на важливі завдання майбутнього консуляту в культурній, економічній та соціяльній ділянках, як також особливо у справі оборони людських прав, які стануть в осередку уваги консуляту. Тут також підкреслив д-р В. Кортні слідкування за придержуванням Гельсінкських угод на релігійному відтинку і запевнив присутніх, що ЗСА піддержує права українців в Україні і у світі на плекання своєї ідентичности і культурних надбань.

Не менш важливі будуть у праці конвуляту господарські зв'язки та можливості і виміна економічними надбаннями, як також евентуально виміна учителями та студентами мови.

Згадавши трудноші, які мали представники американської підготовчої групи в 1970 році при першій спробі заснування консуляту в Києві, д-р В. Кортні висловив надію, що йому та його співробітникам поведеться тепер краще. Він теж запевнив, що всі майбутні члени консулярної служби є обізнані з проблемами оборони людських прав, більшість з них знає вже російську мову та вивчає українську, тому що плянують саме українсь

(Закінчення на стор. 3)

Показують пальцем на інших

Київ. — Київська газета „Радянська Україна", орган Центрального Комітету комуністичної партії України, Верховної Ради і Ради Міністрів УССР, пишучи у числі з 6-го травня ц.р. про катастрофу на Чорнобильській нуклеарній електростанції, показує в першу чергу пальцем на інших, передусім на ЗСА, і каже, що „близько 20,000 різних випадків і неполадок сталося на американських атомних електростанціях з 1979 року". Газета покликається на якісь цифри, підготовлені американською громадською організацією „Паблік сітізен".

Зібрані ними дані, пише „Радянська Україна", свідчать про те, що кількість інцидентів на американських АЕС з року в рік зростає. Згадана газета, не пробуючи навіть пояснити читачеві, що це за американська організація „Паблік сітізен", наводить для неї вигідні правдиві чи видумані для пропаґандивних цілей циферні дані, які мають переконати совєтського читача, що нуклеарні катастрофи трапляються також в інших країнах.

„Радянська Україна" пише, що випадок на Тримилевому острові біля Гаррісбурґу в Пенсильванії, „де сталося часткове розплавлення захисного шару атомового реактора" був подібний до Чорнобильського. Тоді „стався сильний витік радіоактивності", сліди якого було зареєстровано на дуже значній території".

У 1980 році кількість інцидентів на американських атомних електростанціях зросла до 3,804, а через рік зросла до 4,060. У 1983 році їх нараховувалося вже понад 5,000, пише совєтська газета і додає, що на кожній американській АЕС виникало щороку по 33 інциденти. Совєтські пропаґандисти закінчують свою „циферну інформацію" таким заключенням: „Доповідь організації „Паблік сітезен", — кажуть вони, — опубліковано в той час, коли в ЗСА штучно підхльостується розгнуздана антирадянська кампанія навколо аварії на Чорнобильській АЕС, всіляко мусується теза про те, що в ЗСА нібито такого трапитися не може. Наведені факти в документі, говорять однак про протилежне".

Інша совєтська газета, „Молодь України", орган Центрального Комітету ЛКСМ (комсомолу) України, пише у числі з 8-го травня статтю під заголовком „Битва без лінії фронту" про „рішучі дії співробітників органів внутрішніх справ у перші години і дні аварії на Чорнобильській АЕС". Ті, які знають дещо більше про „рішучі дії" цих „органів" тільки можуть собі уявити пекло КҐБівської „гульні". Робітників органів внутрішньої безпеки очолював генерал Геннадій В. Бердов. Про розгул КҐБістів вказують ось такі рядки з „Молоді України": „Хтось пробував обурюватись, але на баламута зашикали. Люди хоч і на силу, але усвідомлювали реальність небезпеки. Тисяча автобусів уже стояла під містом атомників".

Очевидно, у статті написано чимало небелиць і неправдивих інформацій. Наприклад, про те, як то комуністи і безпартійні „виконували свій службовий і громадський обов'язок при ліквідації наслідків аварії" з ентузіязмом зі словами на устах, що вони, це, мовляв, роблять в першу чергу „як комуністи" тощо.

С. Візенталь злагіднює закиди проти К. Вальдгайма і українців

Відень, Австрія. — Сімон Візенталь, керівник дослідного центру у Відні, відомий під назвою „ловець нацистів", виступив публічно в обороні Курта Вальдгайма, колишнього довголітнього генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй а тепер кандидата на президента Австрії. Він заявив кореспондентам, що не бачить причин чому Світовий жидівський конгрес, немаючи достатніх доказів про злочини Вальдгайма під час Другої світової війни, мусить розпалювати антисемітизм і антагонізм серед европейських народів, зокрема австрійців, які, на його думку, мають вже досить інтенсивної кампанії жидівства проти одного з їхніх будь-щобудь політичних авторитетів, а тепер ще й одного з провідних кандидатів на президента.

В інтерв'ю, яке дав С. Візенталь кореспондентові „Дейлі Нюз", нюйорксько-

(Закінчення на стор. 4)

Дипломат ЗСА залишив Москву після закиду шпигунства

Москва. — Американський дипломат, який працював у бюрі військового аташе в Москві, Ерік Сайтс, покинув Совєтський Союз і виїхав до З'єднаних Стейтів Америки після того, як кремлівські лідери офіційно обвинуватили його у шпигунстві, кажучи, що він вдержував зв'язки з совєтськими громадянами з доручення Центральної Розвідчої Служби Сі-Ай-Ей.

Представник амбасади ЗСА в Москві Ярослав Вернер відмовився від коментарів про совєтські закиди і тільки заявив кореспондентам, що обвинувачений у шпигунстві Е. Сайтс покинув Москву ще минулої суботи, тобто 10-го травня ц.р. Вернен не хотів також виявити чи Сайтс був військовиком і як довго він перебував у Москві.

У Вашінгтоні речник Білого Дому Леррі Спікс також не бажав коментувати совєтських закидів, кажучи, що „ми ніколи не займаємо становища до таких, дуже часто неправдивих обвинувачень". Відповідаючи на запитання чи ЗСА у відплату викинуть совєтського дипломата, Л. Спікс також нічого конкретного не відповів.

Натомість в Москві совєтське пресове агентство ТАСС, покликаючись на інформацію КҐБ інформує що Сайтс був заарештований в Москві ще 7-го травня під час його таємничої зустрічі із совєтськими громадянами, особливо з одною особою, яка вже була на послугах Сі-Ай-Ей. Прізвища цього совєтського громадянина ТАСС не називає, а тільки нахваляється, що совєтська державна служба безпеки „розкрила шпигунський загорів". ТАСС при тому пригадав, що в березні цього року був викинений з СССР Майкел Селлерс, другий секретар амбасади, також нібито за шпигунство.

Кампанія проти американців в амбасаді почалася від того часу, як президент Роналд Реґен домагався зменшення совєтського персоналу в Організації Об'єднаних Націй з 270 до 170 осіб, кажучи, що багато совєтських „дипломатів" займалися шпигунством на території ЗСА.

До речі, совєтська преса переповнена знову антиамериканською пропаґандою за дві справи: бомблення американськими воєнними літаками Лівії і правдивого насвітлення американськими засобами масової інформації нуклеарної катастрофи в Чорнобилі в Україні.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКІ І АМЕРИКАНСЬКІ лікарі та ізраїльські спеціялісти роблять розпачливі заходи, щоб врятувати якнайбільше осіб, які були близько Чорнобильської нуклеарної електростанції в часі вибуху і викинення великої кількости нуклеарної радіяції. Для рятування загрожених лікарі вживають наймодерніші апарати і медикаменти, місцевого і закордонного виробу. Очевидно, найбільш загроженими є ті особи, які були у Чорнобилі перших три години після катастрофи, яка трапилася, правдоподібно, 26-го квітня ц.р., або й раніше, але Совєтський Союз признався до неї щойно в понеділок увечері, 28-го квітня, коли вже радіоактивні хмари насичували простір скандинавських країн, не згадуючи про Україну і сателітні держави. Американський лікар-спеціяліст д-р Роберт П. Ґейл з Каліфорнії, який тепер перебуває в Москві, заявив, що в шпиталі під його опікою перебувало 35 пацієнтів з Чорнобиля, сім з них померли, а 28 ще боряться з життям. Він сказав, що усіх пацієнтів в шпиталях в Москві є 299. Про інші шпиталі йому нічого не відомо.

У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ЗАКИДАМИ, що Сирія ініціює, підготовляє і переводить деякі терористичні акти, американські офіційні особи заявляють, що З'єднані Стейти Америки не будуть спішитися з оцінкою і засудом Сирії, не маючи достатніх доказів сирійської заанґажованости в терористичну діяльність. Покищо державний секретар ЗСА Джордж Шулц перестеріг Сирію і Ізраїль перед можливістю війни між ними, якщо обидві сторони не шукатимуть порозуміння між собою. Покищо Сирія почала розбудовувати військові укріплення у прикордонній полосі з Ізраїлем, а міністер оборони тієї держави Їцак Рабін погрожує відплатиним акціями, якщо Сирія не перестане підтягати до кордону тяжку артилерію і ракети середнього засягу.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена покищо відмовилася від совєтської пропозиції, щоб зупинити усі атомові випробування під землею. Вашінґтон не бачить також причини чому президент Р. Реґен мавби зустрічатися з Міхаїлом Ґорбачовим в Европі чи Японії, як це він пропонує, для обговорення тільки однієї справи, припинення атомових випробувань. Речники Адміністрації кажуть, що обидва лідери і так плянують зустріч на осінь цього року, на якій можуть порушувати всі проблеми.

ПРЕДСТАВНИК ІРАНСЬКОГО уряду заявив кореспондентам, що іракські воєнні літаки збомбили пасажирський поїзд і вбили 72 особи, а сотні осіб були поранені. Ірак, очевидно, заперечив цю інформацію і назвав її „видумкою" іранців для того, щоб закрити їхні налети на нафтові рафінерії в Іраку. Кровава війна між цими двома державами ведеться вже кілька років і кінця її покищо не видно.

ВАШІНҐТОН ПОЧИНАЄ оправдуватись за відносно слабоньку реакцію на совєтське промовчування і затаювання розмірів нуклеарної катастрофи в Україні. Офіційні особи, які однак не бажали бути названими, заявили, що спочатку Адміністрація президента Роналда Реґена плянувала публічно виступити з гострим осудом совєтського приховування нуклеарної катастрофи в Чорнобилі, але потім перемогла рація міждержавних відношень і плянованої другої зустрічі на вершинах між Р. Реґеном і Міхаїлом Ґорбачовим. Поінформовані особи кажуть, що відповідний тиск на Білий Дім стосували також великі американські компанії, які започаткували вже з Москвою переговори про торгівлю.

ЖУРНАЛ „Ю.С. НЮЗ ЕНД ВОРЛД РІПОРТ" повідомив, що понад 200 американських громадян переходять військовий вишкіл в терористичних таборах Лівії і Південного Ємену. Очевидно, лівійський диктатор полковник Муаммар Каддафі плянує використати їх в майбутніх терористичних актах проти З'єднаних Стейтів Америки на їхній території і поза кордонами Америки. Деякі сенатори, довідавшись про цю справу від авторитетних чинників, не хотіли повірити, що існують дійсно американські терористи на службі ворогів ЗСА.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН відбув нараду з лідерами республіканців у Сенаті і Палаті Репрезентантів, на якій обговорювалася лише одна справа — продаж зброї Савдійській Арабії. Обидві палати Конґресу недавно виступили проти такої угоди, але Президент заявив, що накладе вето на рішення Конгесу. Президент заявив законодавцям, що недавні дії Ірану, зокрема напад на савдійські кораблі в Перській затоці, являють собою реальну загрозу і суперечать принципові свободи судноплавства, що його оголосили ЗСА.

ГОЛОВА РАДИ ДИРЕКТОРІВ летунської компанії Пан Амерікен Едвард Еккер сказав, що компанія зформувала спеціяльні відділи, в завдання яких входить охорона пасажирів і залоги літаків від терористів. „Досі ми недооцінювали можливу небезпеку повітряних подорожей. Нині, хочемо ми цього чи ні, ми повинні визнати, що міжнародний тероризм загрожує повітряним сполученням і індустрії туризму. Тому ми і створили відділи для боротьби з терористами", — сказав Е. Еккер репортерам. Антитерористичні відділи компанії Пан Амерікен, як підкреслив Еккер, дадуть абсолютно надійну охорону. Він сказав також, що створені відділи можуть надавати послуги й іншим компаніям.

РЕЧНИКИ ПЕНТАҐОНУ повідомили, що бойовий корабель американської сьомої фльоти не допустив, щоб іранський військовий корабель захопив торговельне судно „Президент МекКінлі". Корабель наблизився до іранського корабля на віддаль шести миль. Вогонь не був відкритий, але іранців попередили радіом про те, що їх дії можуть погано закінчитися.

СПЕЦІЯЛІСТИ ІЗ З'ЄДНАНИХ Стейтів Америки замінять на Асванській електростанції в Єгипті совєтські турбіни, які передчасно вийшли з ладу, на американські. Вартість турбін і їх встановлення буде сплачене із грошових сум американської економічної допомоги, яку дістане Єгипет. Розраховані на 20-30 років совєтські турбіни почали виходити з ладу вже через чотири роки після їх встановлення. Перші дві з 12 американських турбін вже встановлені. Увесь проєкт заміни турбін буде коштувати 400 міл. дол.

СЕНАТОР-ДЕМОКРАТ з Ню Йорку Деніел Мойниген повідомив, що ще один чиновник Об'єднаних Націй з доказаним нацистським минулим дістане важливий пост в цій міжнародній організації. Герман Кленнер зі Східньої Німеччини незабаром займе посаду голови комісії Об'єднаних Націй у справах прав людини. Сенатор сказав, що це нечувано, жахливо і недопустимо. Він закликав американський Уряд зробити все можливе, щоб Г. Кленнер не зайняв цю високу посаду. Мойниген зажадав також остаточного розслідування „справи Вальдгайма" і позбавлення його пенсії від ОН, яка становить 81,000 дол. на рік.

В ІНТЕРВ'Ю ДЛЯ телевізійної програми „Тудей" сітки Ен-Бі-Сі державний секретар Джордж Шулц осудив колишнього президента Філіппін Фердінанда Маркоса. „Він чинить перешкоди новому урядові. Він не хоче, щоб філіппінський народ об'єднався і підтримав новий уряд", — сказав Дж. Шулц про Маркоса. Ці висловлювання державного секретаря на адресу Маркоса були, як відзначають політичні обсерватори, дещо дивними, бо високопоставлені чиновники уряду ЗСА стараються публічно не критикувати колишнього президента Філіппін після того, як він виїхав зі своєї країни.

В РІЗНИХ РАЙОНАХ ФІЛЯДЕЛЬФІЇ відбулися у вівторок, 13-го травня, демонстрації, присвячені пам'яті жертв подій, які сталися рівно рік тому, коли з поліційного гелікоптера була скинена запальна бомба на будинок, в якому були члени радикальної негритянської організації „Мув". В результаті цієї акції згорів 61 будинок, 11 осіб загинуло у вогні, а 250 залишилися без даху над головою. Посадник Філядельфії негр Віллсон Гуд, який дав розпорядження про бомбування, назвав день 13-го травня 1985 року „найбільш трагічним в історії міста" і сказав, що „рана кровоточить досі".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Чорнобиль і наївність американців

Відколи Фреклін Деляно Рузвелт, геніяльний соціяльний реформатор, виявив у відношенні до Совєтського Союзу чи пак цілого Сходу Европи таку наївність, сполучену з невіжеством, що називав Сталіна „Добрим старим вуйком Джо", Москва із своїм могутнім пропаґандивним апаратом не перестала використовувати ту наївність і незнання суті большевицької системи правління. Роналд Реґен в одній із своїх промов правильно назвав СССР „злющою імперією" та окреслив її правителів, як людей, що не цураються брехні, обману й інших засобів, коли йдеться про їхнє добро. Але згодом той же Реґен, як державний муж, що мусить керувати доцільністю тактики, признав, що ЗСА і СССР „лежать на тій самій плянеті" і мусять ставити „пертрактації" вище „конфронтації".

Вибух атомового реактора в Чорнобилі виявив знову на всю висоту по совєтському боці найбільш прикметні большевицькій системі риси — та по американському боці непоправну наївність. Очевидно, що закид московської „Правди" й інших органів совєтської інформативно-пропаґандивної служби, наче б Америка (і загалом демократичний світ) використала нещастя в Чорнобилі дня протисовєтської кампанії, цей закид фальшивий і невірний. Захід правильно обурився, що першу вістку про вибух реактора подано аж три дні пізніше і що число жертв подано як дві особи. Але вже на своїй пресовій конференції в Токіо президент Реґен не сказав критичної зavваги на адресу СССР, тільки признав, що Москва вже почала подавати щораз новіші подробиці тієї катастрофи.

І вона подає далі ті подробиці так, що вони обраховані на наївність і жалюгідне невіжество західнього демократичного світу. Показують на телевізії лелеку на даху хати, як доказ, що все в порядку. Але одночасно перед терміном закінчено шкільний рік та евакуйовано з Києва шкільних дітей і вагітних жінок. Іншим мешканцям Києва заборонили виїздити, щоб закордон знав, що мешканцям Києва нічого не грозить. Американці все ще такі наївні, що не всилі зрозуміти і повірити, що московсько-большевицькому правлінню ніколи не залежало на житті, здоров'ї і добрі громадян і тепер воно їм цілком байдуже. Зорганізування Москвою „ҐУЛаґів", вбивчих таборів примусової праці, зорганізування штучного голоду в Україні, винищування кримських татар, запряження психіятрії на послуги КҐБ, спримітизування всього життя й закування його в безнадійну сірину, в якій люди мусять шукати розваги у горілці, — цього Захід з Америкою включно все ще не розуміє. Пізнали ту систему поляки, чехи, мадяри, німці — але в Америці все ще приймають з парадою „амбасадора миру" в особі школярки, яка перейшла докладний вишкіл в КҐБ, і так само знаходиться в Америці такі „амбасадори миру", які дивляться на СССР, як на імперію рівну і рівновартну американській державі. Загал американців не розуміє, що переведення в Москві великої першотравневої паради з промовчуванням у промові Ґорбачова катастрофи в Україні на організування танців українських юнаків і дівчат в народних одягах на вуцях Києва — це були „показухи" для замилення очей „імперіялістам".

Як уже згадувано на цьому місці, колись вийде наверх правда про голодову облогу в Україні, про Катинський ліс, про Холодний Яр чи про Вінницю. І так, як щойно після розгрому Третього Райху світ жахнувся, коли зфотографовано гітлерівські катівні в Освєнцімі, Майданку чи Орієнбурґу, так само будуть колись писати правду про Чорнобиль. Але треба насправді катаклізму, щоб Америка зрозуміла, що таке Евразія і що таке московсько-большевицька система. Покищо ніхто тут і не думає, щоб в американських середніх школах вчити історію і географію европейських народів і щоби знання та культуру ставити вище, як заслугу на грищі бейзболу. Наймогутніша у світі країна, яка перейшла вже до історії як „Американське чудо", — з найбільшими світочами науки відзначаються теж найглибшою політичною наївністю.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Олександер Татомир

УКРАЇНА В ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ

II.

З кінцем 1941 року майже ціла Україна була окупована силами Третього райху. Німці зігнорували існування міцних сепаратистичних почувань в Україні та відмовилися підтримати ідею незалежности українського народу. Систематично експлуатували ту країну. Єдиною концесією було відновлення релігійного життя. Афіші на будинку в Києві підкреслюють, що німецька пропаганда в тому часі робила намагання покористуватися темою жидівсько-большевицької конспірації та пригадками злочинів сталінської гиранії. Але вимоги, які ставили німецькі війська до населення, що його вважали предметом колоніяльного визиску Райху, разом з брутальною політикою окупаційної влади та ворожою поставою до будь-яких проявів українського націоналізму, будили масові симпатії руху спротиву (235 ст.).

Під претекстом охорони українського і білоруського населення перед польським переслідування, червона армія заатакувала Польщу (247 ст.)

Доля воєннополонених на Заході була багато краща як на Сході, зокрема в Совєтському Союзі, де німці дуже брутально поводилися з ними. Уважали їх за менш вартісних людей „унтерменшів" і доказом на те є смерть більше як половини з 5 мільйонів воєннополонених (251 ст.).

Знову присвячено цілу сторінку українській дівчинці з немовлятем у руках на вуці Полтави в 1942 році (308 ст.) Україна з її важливими агрикультурними й індустріяльними ресурсами була ціллю офензиви південної армії ген. Рундштета в 1941 році. Осінню, після оточення совєтських дивізій та розбитті їх і зайнятті Києва, майже ціла республіка величини Франції, найшлася в руках окупанта. Недалеко Дніпра влітку у часі воєнних операцій українські втікачі, що поверталися домів, зустріли колону німецьких танків (310 ст.).

В часі німецької окупації в 1942 році в Полтаві відкрито православну церкву. Християнська релігія в Україні під совєтською владою була в дійсності заборонена. До відкритої церкви прийшло багато людей. Це доказ, що вони в глибині душі зберігали релігійні почування. На російській території для плекання традиційних російських цінностей відношення до релігії було прихильніше. (313 ст.)

Совєтська армія на Східньому фронті мала жахливі витрати: 12 мільйонів убитих цебто чотири рази більше, як німців (320 ст.) Немає найменшого сумніву, що більше, як половина убитих — це були українці. (Прим. — О.Т.)

Ураїнське населення крайньо зубожіле під совєтською окупацією, в 1941 році знову мусіло терпіти грабункову господарку німецьких наїзників, які наклали голодові пайки й вимагали примусової праці. — В зруйнованому Харкові на хіднику спочиває двоє виснажених голодом людей. Убого зодягнені українські жінки в 1942 році йдуть вулицею Полтави, декорованої пропагандивними афішами. Головною причиною крайнього зубожіння населення України і дуже низького життьового стандарту був розвиток важкої совєтської індустрії та видатки на зброєння (321 ст.).

Натрапляємо ще багато згадок про різні місцевості в Україні, кудою проходили німецькі, або совєтські війська.

Висновки

Із книгою „II Світова війна" повинні познайомитися в першу чергу ті, що звинувачують українців за коляборацію з нацистами. Певним є, що в часі боротьби зі жорстоким німецьким окупантом у частинах совєтської армії, в партизанських загонах, в УПА, у таборах полонених і в концтаборах та на невільничій праці в Райху, а зокрема, тому що німецько-большевицька війна відбувалася на наших землях, українці понесли найважчі втрати в людях і майні. Яке було значення України і українців у Другій світовій війні компетентно сказав про те ген. Гудеяр, підкреслюючи, що український прапор вирішив програну гітлерівців у Східній Европі.

Кому з українців ще замало повищих доказів, радимо їм заглянути в іншу документальну книгу, яка заходами окремого Жидівського Комітету в Ню Йорку та при співпраці таких же Комітетів у Москві, Єрусалимі і в Америці вийшла друком п.н. „Чорна Книга" в 1946 році. Члени Жидівського московського комітету, йдучи слідком за наступаючими совєтськими військами на Захід свобідно збирали за фронтом всі потрібні інформації про нищення жидів. І певно були би зареєстрували морди жидівського населення українськими „буржуазними націоналістами", але таких свідчень вони не отримали. Навпаки, вони найшли численні докази дружнього відношення українців до жидівського населення, з яким співчували, їхню мученичу смерть оплакували та переховували втікачів у своїх хатах під загрозою втрати власного життя.

Минуло сорок років... Забулися й велетенські жертви українського народу у боротьбі з нацистами, відійшло у вічність багато учасників і наочних свідків... Відвічний ворог постановив, користуючися фальшивими звинуваченнями знищити український самостійницький рух...

Віримо, що правда переможе! Поважним причинком до цієї історичної правди про Другу світову війну та участь у ній українців є наведені документальні книги та безчисленні інші, що їх написали чужинці, а навіть і жиди,

Іван Боднарук

ВКЛАД СТРИЙЩИНИ В УКРАЇНСЬКУ НАУКУ

У ділянці науки дала Стрийщина нашому народові чимало визначних людей. Згадати б тільки проф. Омеляна Огоновського, Івана Кревецького, Антона Петрушевича, Олександра Колессу, Івана Мірчука, а з молодших Євгена Юрія Пеленського, Лева Шанковського, Ярослава Рудницького й Ярослава Падоха. Всі вони достойно репрезентують наше місто й округу в науці. Ми, стрияни, горді з того, що з нашої округи вийшли перші науковці Галичини XIX століття, Огоновський і Петрушевич.

Омелян Огоновський прийшов на світ у Миколаївщині, яка дала нам Устияновичів, Величка й Шухевичів. Народився в сім'ї священика в Григорові 8-го серпня 1833 року. Закінчивши гімназію в Бережанах і у Львові, студіював теологію, займаючись при тому клясичною філологією і слухаючи викладів Я. Головацького української мови й літератури. Склавши іспит на вчителя 1863 року, вчив в академічній гімназії. Слухав викладів проф. Міклосіча у Відні. Перейшов до історії нашої культури також як письменник. Писав поезії, епічні твори і драми. Його літературний дебют пов'язаний із „Зорею Галицькою". На підставі розвідки „Über die Praepositionen in der altslovenisches und ruthenischen Sprache", одобреної Міклосічем і Малецьким, габілітувався у Львівському університеті на доцента української мови. Його віршованим прологом відкрито першу виставку українського театру у Львові в 1864 році. Потреба поширити репертуар українського театру спонукала в 60-их роках минулого сторіччя багатьох галицьких діячів писати драми. До них належав і Огоновський, який написав „Гальшка Острозька" і „Федір Острозький", що були видатним явищем на полі галицько-української драматургії. Ці твори трималися досить довго на сцені. Ролю Гальшки відіграла знаменито славна Біберовичева. Друга драма була нагороджена на конкурсі „Руської Бесіди" в 1882 році і музику до неї створив композитор Михайло Вербицький. По 1864 році Огоновський покинув драми і звернувся до граматичних студій.

В 1868 році, коли Я. Головацький виїхав до Росії, перебрав по ньому Огоновський катедру української літератури. Був єдиним професором української мови в 70-их роках на всю Україну. Не мала Галичина щастя до свого першого професора української мови й літератури в катедрі Львівського університету, здобутої 1848 року. Я. Головацький дуже скоро зійшов на бездоріжжя і разом із своїм братом Іваном дався втягнути в русифікаторську роботу, ведену між слов'янськими народами Австро-Угорщини російським амбасадором у Відні Раєвським. В 1867 році міністер освіти усунув Головацького з катедри й той еміґрував до Росії. Огоновський виголосив першу інавґураційну промову по-українськи. Написав першу повну й систематичну історію нашої літератури. В 1876 році видав „Слово о пълку Игоревѣ" з перекладом і поясненнями та „Кобзарь Т. Шевченка" в двох томах. Дав теж перший підручник до латинської мови і зладив перший латинсько-український словник.

Поруч наукової, літературної і педагогічної діяльности, брав Огоновський жваву участь у громадському житті. В 1877 році обрано його головою „Просвіти", для якої працював повних 26 літ, у невідрадних умовах. У Галичині розпочалася саме тоді нагінка на соціялістів, що впали цілим своїм тягарем на українських студентів, обвинувачених у зносинах з Драгомановим і російськими нігілістами. Поліція забрала з „Просвіти" всі книжки, що були видані в Києві з дозволу російської цензури. Помер Огоновський нагло 28-го жовтня 1894 року на параліч серця.

З вельми заслуженої в історії нашої культури родини Петрушевичів, яка дала багато визначних людей, вийшов Антін Петрушевич, історик, лінґвіст, археолог, етнограф, суспільний діяч і священик-крилошанин, член академії у Кракові й Петербурзі, відомий у науковому світі Европи. Народився 18-го січня 1821 року у Добрянах біля Стрия, як син декана Степана. Народну школу закінчив у Стрию, теологію і філософічний факультет у Львові. Тодішній Митрополит Михайло Левицький іменував його своїм домашнім капеляном і найближчим дорадником. Приятелем Митрополита залишився до кінця життя. Був послом до галицького сойму й віденського парляменту. Батько був освіченою людиною, не без літератур-

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про вимоги до інших

„Треба було зробити так"... — ах, як часто чуємо ті слова від різних „повчальників", які з насолодою дають поради як це чи інше треба було перевести. Зокрема багато таких „поучений" можна почути у громадському житті від тих, які самі стоять від нього здалеку та зосереджуються на порадах, замість на допомозі.

Але і в приватному житті спостерігаємо випадки, коли наші знайомі з приємністю критикують чуже подружнє життя, виховання дітей і т.п. ставлячи до своїх друзів далеко більші вимоги, як до себе самих.

Скільки то разів довелося нам прислухатись як ця чи та жінка залюбки „виховувала" інших, вимагаючи від них принаймні двічі стільки як від своїх власних дітей. Бо, мовляв: „треба робити так, а так", „треба бути гострішим до дітей", „треба краще вчити", „треба те і тамте"...

Як легко звертати увагу іншим, але як важко стосувати її до своїх найближчих. А втім, у нашому понятті ці найближчі чи не є завжди найкращими, найздібнішими, найприкладнішими? Якже, отже, можна мати ще до них якісь вимоги? Як можна добачати у них будь-які хиби?

Аналогічно діється воно і у суспільному житті. „Наша" організація завжди без закиду, зате інша — о, від неї можна б ще багато вимагати!

Славне — „Треба було так зробити" або „Чому ви цього не зробили?" чуємо від осіб, які стоять зовсім осторонь від громадського життя і крім добрих порад чи вимог нічого не роблять. Скажіть лише такому осібнякові: „Покажіть, як це треба було робити і виконайте це самі" — відразу дістанете десять виправдань на брак часу, здоров'я а то і здивування: „чому я"?

Немає ніякого сумніву, що безумовно легше є повчати, вимагати, критикувати як все це виконувати самому.

Проте добре часом усвідомити собі, що перше заки ставимо вимоги різного роду та порядку до інших — мусимо поглянути на себе. А то може вас зустріти дуже прикра ситуація, коли у відповідь на ваші вимоги звернуть вам увагу, що ви самі не виконуєте того, чого очікуєте від інших.

Саме такий приклад бумерангу в ділянці української мови, яка завжди є темою вимог і побажань до нашого довкілля нас зустрінув недавно.

Ми були учасниками зустрічі представників української громади із американським дипломатом, призначеним організувати американський консулят у Києві. Він з великою терпеливістю слухав на протязі кількох годин усіх побажань, вимог і повчань, які йому давали. Однак, прикінці, коли постійно повторялася справа знання української мови і потреба вивчати її для чужинців, а хтось із присутніх давав приклади молодого українського покоління, що всеціло двомовне, наш гість спокійно заявив: „А я знаю дочку відомого українського науковця, яка взагалі не говорить по-українському".

Здається, не одному із присутніх в цьому моменті мусіло стати соромно. А нам пригадалися усі ці так часті „повчення", що ми їх маємо завжди для інших, але дуже рідко застосовуємо їх до себе...

О—КА

Країно моя дорога!

Скільки ти досі
Перейшла — спершу
Розвиток й славу
На перехресті світовому. Опісля
Плюндрування турків, татарів,
Неволю твоїх козаків. Відтак
Загарбання ляхами...
Знасилування...
Голод москалів!
Та
Гострий біль
Німецької підківки.
А сьогодні?
Сьогодні
Саме серце Твоє запалало
Під Києвом
В Чорнобилі!
Сказано,
„Нуклеарна аварія..."
За кордоном:
„Необчислимих пропорцій!"
Хмара небезпеки
Кулю земну обвела.
Світова трагедія.
— РАДІЯЦІЯ —
Тільки нарід Твій
Цього не знає... Наслідки
Твоїм внукам, правнукам.
Україно дорога,
Коли закінчаться Твої
терпіння —
Муки?
Чи не заслужила Ти собі
На краще життя?...

Молода українка в ЗСА
26-го квітня 1986 року

Іванна Зельська

ПРО ДІВОЧИЙ ІНСТИТУТ СВ. ОЛЬГИ В БРАЗИЛІЇ

Будучи в Бразилії з групою, що її провадив о. Михайло Буячок, я заприязнився з тодішніми виховницями Інтернату св. Ольги і досі листуюся з головною виховницею, а дівчатка мене інформують про те, що вишили, та якими взорами, користуючись книжкою „Українська вишивка", що я її їм подарувала. Деколи присилають мені знімочки зі своєї роботи і наш зв'язок не переривається і триває вже кілька років.

„Книжка Українська вишивка' все є в русі, бо дівчатка відшивають взори або впрост з книжки, або маємо вже деякі взори відшиті на полотні. А є дівчатка, що відрисовують собі взори в окремий зошит, щоб у час вакацій вишивати, а також підучувати вишивати менші за себе" — інформує виховниця Оля Корчаґін.

Ще один уривок з листа поміщую: „Дівчатка в Інтернаті безупинно вишивають. Минулого року навіть багато вишивали, але нічого з того не видно, бо то були замовлення до церков, на цілі гуртки танцюристів, а також для хору. От, хор при церкві замовляє і то до означеної дати, 30 блюзок однаково вишитих і 20 чоловічих сорочок. Робимо це як торгівлю, бо утримання Інтернату трудне, а дівчатка охоче вишивають у заміну за перебування в Інтернаті. Створюється добра нагода: вчитися в школі, мешкати в Інтернаті та вишивати. Це добра торгівля і вишивка пропаґується. Є вже навіть горстка дівчат, що з вишивки живуть, тобто заробляють на свій прожиток. Щоб дівчат заохотити дістає для себе першу вишивку, яку вишила. На кінець року знову останню вишивку вишиває для себе — тобто везе своїй мамі дарунок.

„Майже кожна вихованка використовує всі вільні хвилини від науки і забави на вишивання. Як посідають вишивати, то одна з них по черзі читає, або слухають музику або співають і так праця є легка і дуже корисна, та вихованки стають працелюбними".

Прочитавши це в листі, мені пригадався епізод з Волині, коли я там учителювала. Моя учениця Оля Ковальчук твердила, що вона вишиванням заробляє більше грошей, як її мама, що брала тоді додому прання білизни чужих людей.

Ольга Корчаґін пише в листі:

„Інтернат Святої Ольги в Прудентополі (Бразилія) належить нашому Інститутові, тобто Інститут його заложив, його утримує і ним займається. Виховниці й провід Інтернату є членами Інституту.

„Наш Інститут має ім'я: 'Інститут Катехиток Пресвятого Ісусового Серця'. Це за церковним документом 'Дбайлива Мати Церква' — Папи Пія XII, 1948 Світський Інститут, який діє на підставі норм цього документу, як Церковно-Світська Організація. Члени, це особи, що живуть посвятним життям, але на світі, як миряни. Ціль — власне освячення і апостолят. Це Українського Обряду Інститут (не відомо нам, чи є інший ще крім нього).

„Інститут заснував отець Христофор Миськів, який приїхав із Закарпатської України 1939 року до Бразилії і зараз 1940 року заснував Інститут. Спонука заснувати Світський Інститут була задержати український обряд і мову, бо в краю президент заповів націоналізацію. Тобто, було заборонено говорити іншими мовами і навіть у церквах. Треба було скрито навчати нашої мови і катехизму, обряду та плекати українську культуру. Перші членкині були дівчата-катехитки, які не маючи ніякої відзнаки могли всюди мати вступ, що не могли зробити сестри чи священики, бо їх зараз пізнавали і брали навіть до тюрми за плекання іншої культури.

„Наш Інститут почав розростатися, тобто, члени збільшалися і треба було мати осідок та виховні доми. Ми не маємо спільного життя, але виховні доми, це доми де перебувають і виховуються нові члени. Кожний член поки вчиться може перебувати в виховному домі, а звичайно це роблять, бо так лекше і практичніше студентам, але коли закінчать школу і дістануть працю йде кожний член мешкати де йому випадає, чи в своїй родині, чи осібно чи й у домі Інституту, як такий є у місті, де потребує мешкати.

„Члени, попри фахову працю, стараються працювати для зросту релігії, обряду і української культури в своїм окруженні. А також в міру можливостей підприймаються праці для Церкви і української організації. Все для свого народу — наче б віра і національність були обидва крила свого лету.

„Кожний член свій заробіток уживає для свого прожитку, а також вкладає на цілі апостоляту і виховання убогої дітвори чи суспільної опіки. Інтернат, це одно з соціяльних підприйнять Інституту. Щоби дати змогу убогим дівчатам з кольоній (з села), учитися, яких батьки не можуть утримувати в пансіонаті в місті, інтернат є напівплатний або цілком безплатний. Цього року є 112 дівчат в Інтернаті. Інтернат, це не є сиротинець, і не запертий. Студентки вчаться в урядових школах у місті, а Інтернат є для них домом-помешканням. Дівчата перебувають у ньому підчас шкільного періоду.

„Наука в нас в урядових школах триває все пів дня. Отже, коли дитина йде до школи зраня, то є від 7-ої години до 12-ої, а коли по обіді, то від 13-ої до 18-ої, то другого пів дня дитина має час на виготовлення задач, навчання і ще залишається їй багато часу. Цей час ми використовуємо на навчання і виховання української культури. До цього виховання належить уживання в Інтернаті української мови, плекання обряду і традицій, українського мистецтва щодо прибирання хат, святкувань і життя — тому виконують практичне навчання: вишивання, печива, куховарства, шиття, городництва, гігієни і прикраси хат. Роботу, яку роблять дівчата є програмою виховання.

„Крім теоретичних наук української мови, літератури, історії, релігії, обрядології, співу, танців, гігієни, поведення, на таку челядь 112 дівчат в однім помешканні, кожній припадає мала частина роботи, і що два тижні міняється завдання, так щоб кожна за орієнтацією виховниці, вправлялася у всякій жіночій роботі: зварити, спекти,

(Закінчення на стор. 3)

Українці в Ню Джерзі підготовляють поклін Катакомбній Церкві

В березні цього року проминуло 40 років від горезвісного „Львівського собору", на якому його учасники — нечестиві або застрашені поліцією НКВД українці, безправно, уневажнили з'єднання нашої Української Католицької Церкви із Апостольською Столицею в Римі і насильно прилучили її до Російської Православної Церкви, під владу московського патріярха, який, так як і його попередники, відразу почав уживати цю владу на поневолення нашого народу через адміністрацію нашої Церкви.

Цей злочин не був новістю в історії Москви, бо в 1659 році на другій Переяславській Раді представники Української Православної Церкви теж під тиском кіл московського царя, уневажнили її зв'язок із Константинопільським патріярхом і прилучили її до московської Православної Церкви, під владу її патріярха, який Церквою „разширяв московське государство".

Наведені приклади із злочинної політики Москви, однакової відносно наших обох Церков, підказують розумним українцям бути щиро наставленими до обох Церков і одні одним допомагати, бо від долі обох Церков залежить доля українського народу. Важливу ролю Церкви в житті народу давно зрозуміли не лише росіяни, але й провідні мужі інших народів, навіть атеїсти. А в нас клича Патріярха Йосифа про єдність Церкви і народу ще й досі мало українських провідників зрозуміли. Це потверджує недостаточна присвята труду для відзначення 40-их роковин існування Катакомбної Української Церкви, переслідуваної росіянами не зважаючи на каральні способи вживані до її членів, і барабанної пропаґанди проти неї, далі існує.

В 1976 році у Львові відбулося гучне і многолюдне зборище зігнаних українців і не-українців для відзначення т.зв. „Львівського собору" в його 30-ліття. В 1986 році Москва знову, ще з більшою парадою і помпою відзначила цей собор в його „ювілей 40-ліття" у Львові невільниками-руководителями Москви. Натомість вільні українці в ЗСА „пересочили" зовсім 30-ті роковини, і лише в Чикаго, Стемфорді та в Джерзі Сити відзначили сорокові роковини існування нескореної Катакомбної Української Церкви; українці в стейті Ню Джерзі підготовляють відзначення цих роковин, спільне для всіх українських громад в цьому стейті. Відзначення відбудеться під гаслом „Поклін Катакомбній Українській Церкві — велична Духовна Академія". В програмі: „Пошана мученикам Церкви — діти; доповідь по-англійськи о. Р. Мірчука; доповідь по-українськи О. Зінкевич; „Церква", авт. І. Калинець і Р. Завадович, рецитація Марти Шраменко; Марям Худьо, учениця УМІ — піяно; хор „Думка" з Ню Йорку, диригент С. Комірний, і солісти. Характер імпрези буде молитовно-національний із зазначенням, що вона відбувається в „Дні Українського Патріярхату", який є суттєвим спротивом проти загарбницької церковної політики Москви і її Патріярхії.

Імпрезу влаштовує Патріярхально-Громадський комітет, до якого, як почесні члени, належить 14 священиків, чотири колишні голови Крайового УПТ-ва, дев'ять колишніх голів відділів УПТ-ва, десять членів вужчого і 25 членів ширшого Комітету. Комітет очолює ред. Василь Пасічняк. Досі полагоджено всі основні справи відносно імпрези і пороблено старання, щоб цей поклін наш був праведний і достойний, і щоб ця імпреза стала многолюдним виявом нашої солідарности із героїчними борцями за право на життя Христової Церкви в Україні й осудженням переслідування її Москвою і її патріярхом. Успіх імпрези залежить не лише від членів Комітету, але й не менше від численної участи в ній вірних Церкви.

Комітет просить теж всі українські організації, товариства і інституції не влаштовувати імпрез в Дні Поклону Катакомбній Церкві і заохотити своє членство до участи в ньому.

Білети на імпрезу в ціні 6, 8 і 10 дол. розіслані 15-го квітня і їх можна набути в „Дніпрі" в Нюарку, в „Базарі" у Ірвінгтоні та у членів Комітету у всіх українських католицьких парафіях в Ню Джерзі. Весь дохід з імпрези буде відісланий на Патріярший Фонд Товариства Св. Софія, яке, як відомо працює для добра нашої рідної церкви тут і в Україні.

Імпреза — велична Духовна Академія відбудеться в неділю, 1-го червня ц.р., о год. 4-ій по полудні, у Вілкінс Театрі у Кін коледжі при Морріс авеню (дорога 82), в Юніоні, Н. Дж. Імпрезу попередять Богослужби в церквах, які відправлять отці духовні, члени комітету. З них ми всі повинні дякувати Богові за його дотеперішню поміч для оборонців нашої Церкви в Україні і на засланнях та благати про її перемогу над облогою Москви.

Василь Пасічняк

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

В. Кортні...

(Закінчення зі стор. 1)

ку мову вживати у всіх офіційних функціях.

Д-р В. Кортні закінчив свої з'ясування надією, що американські українці будуть відвідувати консулят і що всі будуть висловлювати свої думки та поради для його праці.

У широкій дискусії, в якій забирали голос усі присутні, зроблено ряд цікавих завважень і питань. Особливо цікавими були завваження гостя з Франції Леоніда Плюща, який перебуваючи довгі роки під совєтським режимом, міг подати низку порад і практичних інформацій. Він підкреслив, що в очах совєтських чинників політика ЗСА є наївною, а до того політики СССР вміють знаменито маніпулювати мовою та все обернути на свою користь. На думку Л. Плюща від послідовної американської політики і твердої руки залежить дальша доля українців.

Д-р В. Кортні висловив свою радість, що Л. Плющ міг взяти участь в зустрічі і подати свої цінні думки та просив їх ще передати йому на письмі.

Присутні представники Церков порушили справу релігійного переслідування в Україні і висловили вдячність, що урядовці консуляту будуть слідкувати за придержуванням Гельсінкських угод у відношенні до свободи релігійних почувань.

Інші присутні порушили справу постачання і виміни україномовної преси, вірних інформацій про Україну, а в першу чергу темою розмов була трагічна нуклеарна катастрофа біля Києва і її довготривалі наслідки. Тут висунув питання д-р Б. Ворох про можливості медичної допомоги українським жертвам вибуху реактора, а інші учасники порушили ряд питань і турбот долею українського населення Чорнобиля, Прип'яті і Києва, як також Західної України, де відчувають вже наслідки радіяції. Порушено питання міжнародних організацій, як Червоний Хрест, при допомозі якого можна б постачати загрожені полоси ліками.

Справа культобміну, відвідин журналістів та інших громадян ЗСА в Україні та виміни економічними добрами були дальшою темою розмов, що тягнулися до полудневих годин.

Зустріч закінчив д-р І. Флис подякою і побажаннями успіхів для д-ра В. Кортні, а о. П. Пащак відмовив молитву.

Відтак учасники зустрічі продовжували розмови при перекусці, яку підготовили працівники УНСоюзу.

Про дівочий...

(Закінчення зі стор. 2)

випрати, почистити, прибрати. Це практично виглядає як домашня школа.

„В Інтернаті є три виховниці, що живуть в Інтернаті і їх роля є однакова як мами, що на все наглядає і з дітьми в хаті та господарці працює. Для науки приходять ще 3-4 учительки, відповідно до потреби викладачів.

„Такої стислої дисципліни нема, але тримаємося порядку для улегшення праці. Лягають спати, як сон забирає владу — це звичайно 9 - 10 година ночі. Встають, як розвидняється, так щоби поснідати і до школи не спізнитися. Сплять у спальнях, де є по 30 - 40 ліжок. Їсти в нас є звичай три рази на день: сніданок 7 - 8 година, обід 12, вечеря 19 година. Дітям також подається перекуски в годині 10 і 16-ій.

. Інтернат почався у 1940 році і ще від тоді більша частина дому дерев'яна, що ми тепер робимо заходи, щоб побудувати все з цегли і побільшити приміщення, бо число зголошених до Інтернату постійно зростає і ми не можемо всіх, що зголошуються примістити".

Адреса цієї виховниці: Olga Korczagin cxp. 55 Prudentopolis, 84400 Parana, Brazil.

Усіх, хто прочитає ці зворушливі рядки головної виховниці Інтернату заохочую матеріяльно причинитися, висилаючи свої лепти на подану адресу, для добра наших дітей в Південній Америці, що хочуть учитися (бо школи там є лиш у більших осередках), та що живуть в Інтернаті.

Вклад...

(Закінчення зі стор. 2)

ного хисту. Не диво, отже, що з дому виніс син замилування до науки.

Зумів написати так багато, як ніхто інший. Писав спершу поезії, але скоро віддався науковій праці. Великий вплив на нього мав Денис Зубрицький, перший історик галицької України. „Лѣтопись Сводная Галицко-руская 1500-1772" — це величезна праця Петрушевича, але, на жаль, в ній чимало нісенітниць. Все ж таки має вона велику вагу, як величезна збірка джерельного матеріялу. В „Галичанині" ч. 222, 1902 року, помістив А. Петрушевич проти українців статтю „Тщетная работа сепаратистовъ". У відповідь Франко у своєму циклі „На старі теми" VIII помістив вірш „Антошкови П.", який починається від слів:

Діялект чи самостійна мова?
Найпустіше в світі се питання.
Міліонам треба сього слова,
І гріхом усяке тут хитання

А далі каже Франко, звертаючись до А.П.:

Як твоя рідна тоне мати
І кричить: „Рятуй мене, Антошку!
Будеш ти на гарний човен ждати,
Чи їй кинеш першу-ліпшу дошку?

Зви се діялектом, чи жаргоном
Тую дошку, ту букову ложку,
А вона лунає відгомоном
В міліонах серць живих, Антошку".

Кінчається твір ось якою строфою:

Діялект, а ми його надишем
Міццю духа і огнем любови,
І нестерпний слід його запишем
Самостійно між культурні мови.

Помер Антін Петрушевич 23-го вересня 1913 року на 93-му році життя. Був усе життя гарячим патріотом, хоч ненавидів українців і шкодив їм своєю працею.

Стрийська земля видала в XIX сторіччі Омеляна Партицького, філософа, історика, педагогічного діяча, члена-основника й почесного члена „Просвіти", активного члена НТШ, Руського Педагогічного Товариства та інших товариств. Народився в Тейсарові Жидачівського повіту в домі священика. Склавши гімназійну матуру у Львові, пішов до духовної семінарії, а крім того студіював українську і клясичну філологію.

Не висвятився і став гімназійним, учителем, а коли у Львові засновано вчительську семінарію, перейшов туди й учив там до смерти. Належав разом із Корнилом Устіяновичем, Юл. Романчуком і Корн. Сушкевичем до першого виділу „Просвіти", коли головою був Наталь Вахнянин. Мав близькі зв'язки з багатьма українськими письменниками, навіть наддніпрянськими. Листувався з Федьковичем, Уляною Кравченко, Кулішем, Костомаровим і, мабуть, Білозерським. У. Кравченко була його ученицею в семінарії і під його впливом почала писати. Був він її ментором у літературних справах. Великі заслуги в історії української культури мав, як видавець книжок і літературних творів. Видав — і то найчастіше своїм коштом — дуже багато книжок усякого змісту. Був першим впорядником книжечок „Просвіти". Оснував 1874 року й редаґував „Газету Школьну", а опісля „Зорю", а в 1868 році вів редакцію „Правди". Друкував низку наукових праць із ділянки літератури й археології. Видав перший у Галичині німецько-український словник. В 1884 році видав „Слово о полку Ігореві" враз із перекладом і статтею про староруський наголос і ритміку „Слова".

В ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого, Незабутнього
БАТЬКА І ДЗЯДЗЯ

св. п.

Яреми Попеля

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ
дня 4-го червня 1986 року
в катедрі св. Йосафата в Пармі, Огайо;
в церкві свв. Петра й Павла в Клівленд, Огайо;
в церкві Різдва Пречистої Діви Марії в Ню Бранзвик, Н. Дж.

Про молитви просять:

діти: МАРТА І АДРІЯН,
ЮРКО І ВІРА,
АНДРІЙ І ЛЯРИСА

внуки: АНДРІЙ, ЮРКО, ТАРАС,
АНДРЕЯ, МЕЛЯСЯ І КОЛЯ

Об'єднання Мистців Українців в Америці

Ділимося сумною вісткою, що 29-го квітня 1986 року відійшов у Вічність в Гантері, Н. Й., на 72-му році життя

мистець

БОГДАН ДОМАНИК

Покійний народився 1914 року у Львові та студіював малярство в Академії Мистецтв у Варшаві в 1934-39 роках.

ПОХОРОН відбувся в п'ятницю, 2-го травня ц. р. з церкви св. Івана Хрестителя в Гантері на місцевому цвинтарі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа ОМУА

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 8-го травня 1986 року упокоївся в Бозі

бл. п.

АНТІН ГОРБУЛЕВИЧ

господар села Жуків, пов. Городенка, Україна, ветеран Української Армії, проживши 97 років.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 10-го травня 1986 р. Тлінні Останки похоронено на цвинтарі Св. Марії, Fox Chase у Філядельфії, Па.

Залишила в смутку:
шваґерка — СТЕФА КАП з чоловіком ЙОГАНОМ
сестрінка — ОЛЬГА БАТІҐ з чоловіком і дітьми
вихованка — МАРІЯ КОРДА з чоловіком і дітьми
брата з дітьми в Польщі

Stefa Kapp, 5232 N. Broad St., Phila., Pa. 19141. Tel.: 457-8284

25-ий Відділ Українського Народного Союзу „Свобода" в Джерзі Ситі, Н. Дж.

зі сумом повідомляє, що в четвер, 15-го травня 1986 року упокоїлась в Бозі довголітня, заслужена секретарка Відділу

бл. п.

Марія Квітка Стецюк

ПАРАСТАС буде відправлений в неділю, 18-го травня 1986 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин (Union Funeral Home). 1600 Stuyvesant Avenue, Union, New Jersey.

ПОХОРОН в понеділок, 19-го травня 1986 р., о год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя при Сенфорд Авеню в Нюарку, Н. Дж., відтак на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

Синові Юркові і Родині глибокі співчуття складають

УПРАВА І ЧЛЕНИ ВІДДІЛУ

Вшановуючи пам'ять Покійної складаємо 100 дол. на Український Музей Америки.

Замість квітів на могилу

бл. п. Ігоря Ольшанівського

пересилаємо 100 доларів на потреби АОЛПУ.

•

Вшануймо Покійного пожертвами на славну організацію, яку Він створив, на адресу:

AHRU — 43 Midland Place, Newark, N.J. 07106

Ярослав і Любов ТАТОМИРИ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п.
д-р Дарії Савдик

складають 100.00 долярів на фонд беатифікації Митрополита АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

Зенон і мґр Ізбелла ОМЕЦІНСЬКІ

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшла у Вічність 5-го березня 1986 року наша Найдорожча і Невіджалувана ДРУЖИНА, МАТИ І БАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ ГАРМАТІЙ

Не маємо змоги особисто подякувати Всім Друзям, Приятелям і Знайомим, що так численно віддали останню пошану Покійній — тому цією дорогою віддаємо щиру подяку Всім тим, що в часі нашого родинного горя і болю по втраті найдорожчої нам особи виявили нам так багато щирого співчуття і розради особисто, листовно чи телефонічно.

Щиро дякуємо Всім за таку численну участь в Панахиді, в Поминальній Службі Божій і в поминках по Покійній.

Сердечно дякуємо за чудові численні квіти, Служби Божі й пожертви на різні українські цілі.

В першій мірі щиро дякуємо нашому пароховї української церкви Успення Пречистої Діви Марії в Маямі о. Степанові Зарічному за відправлення похоронних обрядів в похоронному заведенні та за Поминальну Службу Божу і за зворушливу евангельську промову над домовиною в церкві в Маямі.

Дуже дякуємо Українському Національному Хорові в Голівуді під диригентурою п. Мирона Івашка за участь в Панахиді в похоронному заведенні. Щиро дякуємо промовцям, які теплими словами згадали Покійну за Її ідейну й щиру співпрацю в місцевій українській громаді та за вислови нам — родині — з приводу відходу Покійної щирого співчуття.

Промовляли: п. Надія Мудрейко від ОЖ ОЧСУ; п. Люба Кобрин від Союзу Українок; п. Михайло Курман від Українського Культурного Центру; п. д-р Дмитро Кислиця від УАКРади; п. Роман Балабан від Українського Національного Хору в Голівуді.

Щиро дякуємо українському церковному хорові в Маямі під диригентурою п. Тараса Максимовича за відспівання Поминальної Служби Божої в українській католицькій церкві в Маямі.

Сердечно дякуємо 17-му Відділові Союзу Українок в Маямі, який під проводом пані Люби Кобрин урядив в церковній залі поминки в пам'ять Покійної, яка була діючою місто-головою місцевого Відділу СУА.

Особливо щиро дякуємо о. Степанові Зарічному, п. Миколі Ракушеві, п. д-рові Миколі Чировському, інж. Вікторові Полярному й Олексі Манойленкові за теплі слова про Покійну і Її жертвенну працю.

З особливим признанням дякуємо кузенові п. Богданові Комарницькому й п. Михайлові Ковальчукові за уміле переведення поминок і збірки на українські цілі.

Сердечно дякуємо кузинам Миронові й Ані Івашкам та найближчим сусідам Марії і Богданові Дейчаківським, які перші прийшли нам з допомогою в нашому горю.

За довершення похоронних відправ щиро дякуємо о. Теодорові Гуманицькому, пароховї української католицької церкви у Вотерліт, в стейті Ню Йорк, який відпровадив і похоронив Тлінні Останки Покійної на український цвинтар у Вотерліт, Н. Й.

У світлу пам'ять Покійної замість квітів на свіжу могилу зложили пожертви:

На СЛУЖБИ БОЖІ:

Болюх, М. О., Татунчак О. Н., Гривній І. Л., Тритяк В., Гурин Ф. М., Кондзюра Г., Хоттій Іван С., Спас Т. Н., Стасюк М., Манойленко О., Таращук Д., Липецький Г., Комарницький Б. С., п. Ковальська Л., Герцеґ Л., Дейчаківський Б. М., Т-во Українських сеньйорів в Маямі, Ракуш М. І., Головацький О. Ю., Ковальчук М. О., Гарасим Т. В. Терлецька Я. Разом — $220.00

На УКРАЇНСЬКИЙ ГАРВАРДСЬКИЙ ФОНД:

Фонд ім. Павла і Марії Гарматій:
Павло Гарматій, Мирон і Ліда Гарматій, Марійка і Орест Бойчук Разом — $10,000.00
Ковальчук Михайло, Ольга $3,000.00
Бісик, Алексаңдер, Соня $100.00 Разом — $3,100.00

На ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЕКТ для відзначення 1000-ліття Хрищення Русі-України:

$1,000.00 — Трач, Любомир і Ірина;
$500.00 — Бойчук Орест, Марія; Комарницький Богдан, Соня;
$400.00 — Гарматій Мирон, Лідія; Гарматій Павло;
$200.00 — Лідія Богдан;
$150.00 — Дейчаківський Богдан, Марія; Кобрин Микола, Люба;
$120.00 — Данилевич Степан, Степанія;
$100.00 — Дзюбинський Ераст, Марнюк Андрій, Люба; Гуменюк Петро; Кулик Емілія;
$50.00 — Катамай Богдан, Стефа; Семанишин Квітка; Бойчук Ольга; Ковальчук Михайло, Ольга;
$25.00 — Ракуш Микола, Ірина; Дурбак Борис;
$20.00 — Баладюк Гнат; Сохар Осип; Гарасим Тимотей, Віра; Андрійович Михайло;
$10.00 — Дзюбинський Роман; Балюх Михайло; Назаревич Ярослав; Лісевич Михайло; Головацький Осип; Гаращук Дмитро; Пужняк Іван; Квіген Роберт; Серна Павло; Потоцький Григорій; Яремко Михайло. Разом — $4,260.00

Т-во СВЯТА СОФІЯ:

$100.00 — Івашко Мирон, Анна;
$50.00 — Вертипорох Юлія, Ст. Петерсбурґ; Шумило Я. О.; ОЖ ОЧСУ — Голівуд; ОЧСУ Відд. 50;
$25.00 — Об'єднані Українські Організації в Маямі;
$20.00 — Курман М. Ж.; д-р Галамай С. Ч., Гурин Ф. М.;
$10.00 — Третяк В.; Болюх М.; Яремко М.; Серна П.; Пужняк Б.; д-р Чировський М.; Гладкий М.; Питляр З.

Разом — $465.00

До слів подяки сина Покійної Мирона Гарматія на поминках долучуємо і ми — вся родина Покійної найщирішу подяку Всім, хто чим небудь причинився до звеличення і пошани нашої незабутньої Дружини, Матері, Бабці і Сестри, а зосібна тим, що зложили у пам'ять Покійної щедрі пожертви.

Муж — ПАВЛО
Син — МИРОН з дружиною ЛІДІЄЮ
Дочка — МАРУСЯ з чоловіком ОРЕСТОМ БОЙЧУКОМ

С. Візенталь...

(Закінчення зі стор. 1)

го щоденника, він висловив незадоволення дальшими нападами Світового жидівського конгресу проти Вальдгайма, які можуть бумерангом вдарити по світовому жидівству і справі виловлювання справжніх а не уявних воєнних злочинців. Візенталь критикував також інший нюйоркський щоденник, а саме „Ню Йорк Таймс", який присвятив так багато місця справі Вальдгайма і „новим доказам" його воєнної злочинности. „Я говорив кореспондентам і видавцям „Ню Йорк Таймсу", що вони морально потерплять поразку, надрукувавши усі матеріяли СЖК, але мене не послухали", — заявив Візенталь кореспондентам.

Візенталь особливо був незадоволений становищем офіційних речників Світового жидівського конгресу, які під час зустрічей з журналістами заявляли, що у випадку вибору К. Вальдгайма на президента, австрійці терпітимуть наругу над ними на протязі шістьох років каденції президента. „Чи ви можете собі усвідомити, — запитував Візенталь кореспондентів, — які ресинтименти і антисемітизм викликали такі заяви осіб з СЖК?"

У зв'язку з опублікованим інтерв'ю С. Візенталя з кореспондентами „Дейлі Нюз", відомий коментатор Ларк-Ерік Нелсон, написав довшу статтю у якій кілька разів згадує напади на українців й інші етнічні групи які походять зі Східньої Европи. Він каже, що Візенталь нібито поденервований також і тим, що СЖК обвинувачує всю українську спільноту на поселеннях за нацистські злочини. Такого робити не можна, бо такий підхід з одної сторони підриває довір'я до праці тих інституцій, які займаються вишукуванням правдивих злочинців, а з другої сторони створює небажану для світового жидівства атмосферу.

При тому Візенталь признається, що його в 1941 році врятував від видимої смерти український поліціянт і він не був одинокий у рятуванні жидів.

Покликаючись на С. Візенталя Л.Е.Нелсон пише, що німецьке гестапо і совєтське НКВД зустрічались у Польщі в 1940 році, „вимінялись інформаціями" і після того знищили спільно велику кількість поляків і українців, ще перед тим заки Гітлер розпочав свій „дранг нах Остен" (марш на Схід).

Повертаючись до проблем в Австрії, Візенталь заявив: „Австрійський нарід має право вибрати собі такого президента, який найбільше відповідає інтересам Австрії". А про українців він сказав: „Чому я обороняю, чи зглядно висловлююсь тут і там позитивно про українців? Це помилкова думка, бо я не обороняю їх, а бороню тільки правду і справедливість".

Відбиванковий турнір в Ню Йорку

З ініціятиви Крайової Пластової Старшини в Америці в суботу, 26-го квітня, відбувся в Гантер коледжі в Ню Йорку дуже успішний відбиванковий турнір. На цей турнір, який тривав від 8:30 ранку до 8-ої вечора, приїхали 22 дружини з Пассейку, Вашінґтону, Йонкерсу, Клівленду, Гартфорду, Чикаґо та Ню Йорку, а всіх присутніх було около 250 осіб.

Відповідальні за організацію та підготову турніру були ст. пл. Ігор Струтинський („Червона Калина"), спортовий референт Крайової Пластової Старшини та ст. пл. Андрій Данилюк („Ох"). Головним суддею підчас турніру був Богдан Гайдучок.

В групі чоловіків переможцями були „Чорноморці", в групі жінок першунами була дружина „Ґамбіс", юнаки з Пластової Станиці Пассейку виграли перше місце в своїй групі, а серед юначок виграла дружина СУМ, також з Пассейку.

Вибрано найкращих грачів в поодиноких групах. З мужчин перше місце виграв Любко Кормилюк („Чорноморці"), з жінок—Маруся Дармохвал („Ґамбіс"), з юнаків—Ромко Крамарчук (Пласт, Пассейк), а з юначок—Христя Добрянська (УСК, Ню Йорк).

Чаші, які одержали переможці, були уфундовані жертводавцями на цей відбиванковий турнір. Всі учасники дістали на спомин пропам'ятні сорочинки, які були спеціяльно приготовані на цей турнір.

Н. Н.

Матіне лірики, сатири, нарисів і мелодій арфи

Заходом 28-го Відділу СУА численна громада Ірвінгтону-Нюарку мала нагоду зазнати приємних вражінь на артистичній „пополуднівці" 13-го квітня ц. р.

Зі своїми творами виступали поетеса Міра Гармаш, письменниця Уляна Любович і відома нашій громаді молода арфістка Одарка Полянська.

Слава Олесницька представила учасниць того літературно-музичного матіне, подаючи кілька найважливіших інформацій з їх життя і творчої кар'єри.

Перша виступила Одарка Полянська, яка крім своїх студій механічної інженерії, є теж майстром гри на арфі, яку вивчає вже з восьмого року життя. Вона може похвалитися успіхами на конкурсах в Ірляндії й як учителька „музичного табору" при Вермонт коледжі. Грала чотири композиції, якими переплітала інші точки програми, а саме: „Пісня серед ночі", Карльоса Сальведо, Соната Дуссека, „Зелені листочки", народна пісня композиції самої артистки, і два танки: „Танґо" і Сеґвіділя Карльоса Сальведо. Вже „Пісня серед ночі" причарувала слухачів гарним відтворенням нічної музики в природі. Ті, що чули гру Одарки перший раз, зразу були мило заскочені, а всі ми захоплені милозвучністю мелодій, що їх вона вичаровувала своїм оригінальним інструментом.

Уляна Любович, відома журналістка, заслужена редакторка кількох журналів і авторка знаменних споминів у нагородженій на конкурсі книжці „Розкажу вам про Казахстан", прочитала два оповідання: „На приходстві у Стриганцях" і про Михася-скрипаля. Обидва спомини нанизані питоменним для авторки теплом і глибоким та ніжним відчуттям того всього, що зустріла вона на дорозі свого минулого. Чи то були щасливі моменти її дитинства, коли ще її рідня була разом, чи страхіття війни, заслання і трагічна втрата дорогих осіб,— все докладно закарбоване і висвітлення без перебільшень, без гіркости і без нарікань. Це немов би вона стояла збоку й обсервувала себе на сцені свого власного життя, а побіч неї всі інші персонажі її сюжетів.

Має авторка ще й талант до легкого і безпосереднього гумору. Прочитала вона теж дві гуморески—„Конкурс на найліпшого чоловіка" і „Вперше іду сама поїздом". Ви вгадали, якщо з сумнівом прийняли можливість самого існування такого ідеального чоловіка. Другий нарис із ще не видрукованого циклю „Мої подорожі", теж підтвердив, що відчуття гумору—це вроджений дар авторки, бо проявився вже у 11-літньої Лясі.

Міра Гармаш, по професії біохемік і біофізик, познайомила нас зі своїми поетичними творами, читаючи вимки зі своєї лірики й сатири. Її збірки поезій—це „Віднайдені роки", „Райдуга в пітьмі", „Срібна свиріль" і поема „Марія Люїза". В її ліриці не тільки поетичні слова, але теж широка тематика та глибокі думки. Ми були щиро захоплені її поезією, ми любувалися співучістю, невимушеною легкістю і мелодійністю у ритмі слів. Це відноситься найбільше до збірки „Срібна свиріль" де „поезія вдягнулася у шати музики".

В сатирі М. Гармаш-це Ївга Жак, або Ї.Жак як у „Лисі Микиті" й у збірці „Відкритий вахляр". Тут вона майстер не лише „тонкої естетики", але і „мужеської відваги", вона—„небуденний талант сатиричного жанру", як висловився про це Еко. Своєю кмітливістю і влучністю вислову Ї. Жак підхоплює ситуації з життя нашої громади й подає їх нам у віршованій формі з незвичайним гумором, підкресленим ще й артистичною дикцією. Довелося нам зі себе самим посміятися, а може при тім і навчитися дещо. Творчість авторки була нагороджена на двох конкурсах.

На кінець імпрези мистець Роман Василишин висвітлив прозірки сатиричних епіграм Ї. Жак, які дотепом не уступали її сатирам.

Як доказ признання може послужити те, що присутні розхопили всі примірники поезій, які лиш привезла Міра Гармаш, і допитувалися, коли появляться дальші її книжки.

Ті, що не були присутні на цій культурній імпрезі, можуть позавидувати нам за ту естетичну насолоду, яку дали нам автори та арфістка у своїх виступах.

По імпрезі наші господарські референтки вгощали нас за прийнятою вже традицією.

Марія Храплива

В першу річницю смерти о. Ф. Білецького

13-го травня 1985 року після важкої недуги спочив у Бозі на 78-му році життя протопресвітер о. Федір Білецький, довголітній настоятель українського православного катедрального собору св. Володимира в Чикаґо, заступник голови Ради Митрополії УПЦ в ЗСА і чикаґський декан.

Не з почуття формального обов'язку перед Покійним, але з почуття вдячности, щирої любови й доброї пам'яті про нього згадую в першу річницю його смерти про його життя й цінну працю для добра Української Православної Церкви та українського народу.

Федір Білецький народився 21 лютого 1908 року в Дубні, на Волині, в сім'ї священика о. Федота і Марії (з Юхимовичів) Білецьких. Середню освіту здобув у Крем'янецькій і Віленській духовних семінаріях, а згодом закінчив теологічний факультет у Варшавському університеті. 25-го грудня 1930 року був рукоположений в соборі св. Марії Магдалини у Варшаві у сан ієрея архиєпископом Олексієм. Спочатку священиче служіння виконував на Білорусі, а пізніше в селі Городку, на Волині. В 1940 року прибув до Берліну і там зорганізував першу українську православну парафію св. Архистратига Михаїла, духовно обслуговував тисячі вірних в таборах ОСТ і військовополонених.

Після закінчення Другої світової війни в таборах ДіПі організував парафії і був настоятелем у Флосені, Шляйсгаймі і Фраймані, у Західній Німеччині, в 1949 році прибув до ЗСА і був призначений Владикою Іоаном Теодоровичем настоятелем парафії св. Володимира у Пітсбурзі, згодом настоятелем св. Покрови у Дітройті, а від 1957 року аж до смерти (28 літ) був настоятелем катедри св. Володимира у Чикаго.

Ці короткі біографічні дані обіймають 55 років його пастирської праці, а 28 років її присвячено парафії кафедрального собору св. Володимира. І з якою гідністю він виконував свої душпастирські обов'язки. Для своїх парафіян він був правдивим батьком духовним, поділяючи з ними їх радощі й горе, а для священиків—прикладом доброго й мудрого пастиря, світилом і наставником. Надзвичайно поблажливий для інших, але вимогливий для себе, він, хоч був уже немічний, ревно виконував свої душпастирські обов'язки. І ось перестало битися його змучене серце, таке повне любови до Бога й людей. Жорстока смерть боляче вразила всіх, хто знав цю кристалічно чесну, глибоко побожну, розумну, працьовиту людину—о. Федора, а для вірної дружини паніматки Ніни і для синів його смерть стала великою втратою в їх родині.

Українська Православна Церква в особі о. протопресвітера Федора Білецького втратила доброго передового священика. Він трудився постійно у своїй нелегкій душпастирській праці, що приносила йому велику радість і масу різних прикрощів, які з собою поніс у позагробовий світ. Покійний о. Федір був священиком ідеалістом. Він бачив у священикові того, який об'єднує людей біля Христа, як центру для повної злуки з Богом водне. Ця ідея просвічувала його душпастирську діяльність. Жити на славу Божу він зібрав у свою власну формулу життя. Любов, прощення, терпіння і молитва—мені здається, що це знаменита формула священичого життя, бо в ній є основні елементи, які дають напрям кожному священикові шукати не своєї волі, а волі Божої. Це була основна диспозиція о. Федора Білецького. Любов до ближнього стала його ляйтмотивом і з любови воля Божа ніколи не була тягарем для нього; прощення було тим напрямом у практичному житті його, що усувало всі людські перешкоди для виповнення волі Божої; хрести-терпіння були для нього безнастанною пригадкою, що „...хто не візьме хреста свого й не піде за Мною, той недостоїн Мене" (Мат. 10, 38) або „...хто хоче бути Моїм учеником, нехай відречеться самого себе, візьме свій хрест та йде слід за Мною", молитва священика була постійним контактом його душі з Богом і Його святою волею. Ця формула характеризує вповні о. Федора, якого я знав від 1943 року, будучи його сотрудником при українській православній церкві св. Архистратига Михаїла в Берліні. Покійний був для мене прикладом духовного життя, був взірцевим православним священиком і палким патріотом, перед яким в пошані клоню свою голову.

Многолюдний і величавий похорон о протопресвітера Федора Білецького відбувся в Чикаґо, в катедрі св. Володимир, в якому взяло участь духовенство і велика кількість вірних обох українських церков. Чин ієрейського похорону 16-го і 17-го травня і Заупокійну Св. Літургію очолив Високопреосвященніший Владика Констянтин, чикаґський Архиєпископ. Тіло о. Федора було перевезено до Савт Бавнд Бруку, до Церкви-Пам'ятника, де св. Літургію знову очолив Владика Констянтин, а після Літії Блаженніший Владика Мстислав, Митрополит УПЦ в ЗСА і діяспори, попрощав Покійного теплими словами.

Під сумний передзвін священики обнесли домовину о. Федора навколо церкви; на цвинтарі св. Андрія-остання літія над гробом, прощальне слово голови Консисторії, і виросла свіжа могила, перед якою кожний, хто знав о. Федора, схилить свою голову. Нехай ці щирі та скромні рядки в першу річницю смерти о. Федора Білецького, будуть квіткою на його могилі.

Степан Біляк
о. протопресвітер

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ДМИТРО ЧОРНІЙ, член УНС Відд. 158-го ім. Б. Хмельницького в Брукліні, Н.Й., помер на 74-му році життя. Нар. 1911 року в Ню Йорку. Членом УНС став 1947 року. Залишив у смутку сестру Катерину Чорній. Похорон відбувся 6-го грудня 1985 року на цвинтарі св. Карла у Фармінґдейлі, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

МИКОЛА ТИРО, член УНС Відд. 94-го ім. М. Шашкевича в Гемтремку, Миш., помер 29-го грудня 1985 року на 89-му році життя. Нар. 17-го жовтня 1896 року в Пятниці, Добромиль, Україна. Членом УНС став 1925 року. Залишив у смутку доньок — Евгенію Костюк, Ольгу Войтишин; синів Йосифа і Михайла. Похорон відбувся 4-го січня 1986 року на цвинтарі Мавнт Олівет в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Роман Татарський, секр.

МИКОЛА СТЕЛЬМАЩУК, член УНС Відд. 473-го ім. Ю. Головінського в Монтреалі, Канада, помер 27-го листопада 1985 року на 91-му році життя. Нар. 1894 року. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку 4-ох синів і одну доньку. Похорон відбувся 2-го грудня 1985 року на цвинтарі Кот де Неж в Монтреалі, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Баніт, секр.

КАТЕРИНА НЕДОШИТКО, член УНС Відд. 473-го ім. Ю. Головінського в Монтреалі, Канада, померла 16-го листопада 1985 року на 86-му році життя. Нар. 1899 року в Україні. Членом УНС стала 1953 року. Залишила у смутку дві доньки і сина з родинами, дві сестри і двох братів. Похорон відбувся 19-го листопада 1985 року на цвинтарі Кот де Неж в Монтреалі, Канада.

Вічна Їй Пам'ять!

В. Баніт, секр.

ЮЛІЯН БАРАНЮК, член УНС та секретар Відд. 371-го Т-ва „Запорозька Січ" в Нюарку, Н.Дж., помер 24-го грудня 1985 року на 86-му році життя. Нар. 1899 року в Глинянах пов. Перемишляни Зах. Україна. Членом УНС став 1935 року. Залишив у смутку дочку Дороту Ґарсон з мужем Йосифом, двох внуків Ґреґа і Ґері, та численну українську а зокрема союзову громаду. Похорон відбувся 27-го листопада 1985 року на цвинтарі Голлівуд в Юніон, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

С. Стеців, секр.

МИКОЛА АЛЕКСЕВИЧ, член УНС Відд. 153-го ім. Л. Мишуги у Філядельфії, Па., помер 15-го листопада 1985 року на 88-му році життя. Нар. 1897 року. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку дружину Наталію.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ВОЛОДИМИР СКОРУПСЬКИЙ, член УНС Відд. 418-го ім. Б. Хмельницького в Торонто, Канада, помер на 73-му році життя. Нар. 29-го листопада 1912 року в селі Коцюбинчики, Україна. Членом УНС став 1966 року. Залишив у смутку дружину Марію і доньку Марту Ґеруляк. Похорон відбувся 14-го грудня 1985 року на цвинтарі Проспект в Торонто, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

І. Мельник, секр.